

Осы жарияланым банктер мен олардың депозиттік өнімдерінің жарнамасы болып табылмайды, осыған байланысты банктердің атаулары жарияланбайды. Бұл мониторинг депозиттердің түрлері және мөлшерлемелері туралы жалпы ақпарат беруге бағытталған. Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры (ҚДКБҚ, Қор) алдарыңыздағы деректердің қаншалықты дәл, толыққанды, шынайы және өзекті екендігіне кепілдік бере алмайды. Өйткені олар екінші деңгейдегі банктердің сайттарына жасалған мониторинг негізінде алынған. Сонымен банк салымы шартын жасамай тұрып, таңдау жасалған банк туралы ақпараттарды нақтылап, нысықтап алу қажет. Тағы да еске саламыз, банктегі таңдап алынған салымға ақша салмай тұрып, сол депозиттің табыстылығы ғана емес, банктің өзінің қаржылық ахуалы қандай екендігін ескерген дұрыс болады. Мәлімет үшін: ҚДКБҚ сайтында банктердің рейтингі туралы ақпарат та жарияланған (<https://kdif.kz/kz/finansovaya-gramotnost/rating/>). Бұл банктер – Қазақстанның депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушы қаржы институттары. Ал рейтингтерді халықаралық рейтингтік агенттіктер берген. Жинақ ақша туралы саналы шешім қабылдау үшін ҚДКБҚ шарттың талаптарын, оның ішінде депозитті толықтыру, одан қаражатты мерзімінен бұрын толық және ішінара алу талаптарын мұқият оқуға кеңес береді.

Жеке тұлғалардың теңгелік депозиттері бойынша 2025 жылғы сәуірдегі сыйақы мөлшерлемелері

(депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің сайттарына мониторинг жүргізу негізінде)

Банктердің сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру барысына жасалған шолу

28.04.2025 ж. қарай қалыптасқан деректер

Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры (ҚДКБҚ) әрбір банк өзінің депозиттік өнімдері бойынша пайыздық сыйақыларының мөлшерін өзінің ішкі депозиттік саясатына сәйкес белгілейтіндігін хабарлайды. Сонымен қатар банктердің шешіміне Ұлттық Банктің базалық мөлшерлемесі мен нарықтың басқа да қатысушыларының мөлшерлемелерінің өзгеруі, сондай-ақ халықтың депозиттерін тарту мен жүйелік тәуекел¹ үшін жарна бойынша шығыстар арасындағы теңгерімді сақтау қажеттілігі де әсер етеді.

7 наурызда Ұлттық Банк базалық мөлшерлемені 15,25% - дан 16,5% - ға дейін көтерді және 11 сәуірде базалық мөлшерлемені 16,5% деңгейінде сақтау туралы шешім қабылдады. Осының аясында банктер де сыйақы мөлшерлемелерін көтеруді жалғастыруда:

¹ халықтың депозиттерін тартудың агрессивті саясатын шектеу үшін Банктер ҚДКБҚ-ға жүйелік тәуекел үшін жарна төлейді, оның мөлшері банктің орташа мөлшерлемесінің нарықтық мөлшерлемеден асып кету дәрежесіне және тарту көлеміне байланысты болады

- ✓ 6 банк – мерзімсіз депозиттер бойынша;
- ✓ 1 банк – мерзімді депозиттер бойынша;
- ✓ 2 банк – толықтыру құқығы бар мерзімді депозиттер бойынша;
- ✓ 2 банк – толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттер бойынша;

Сәуір айында 8 банк сыйақы мөлшерлемесін көтерді (салыстыру үшін, наурыз айында - 9 банк), тек 1 банк ғана өзінің ұсынатын депозиттік өнімдері (толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттер) бойынша сыйақы мөлшерлемесін төмендетті.

Мерзімсіз салымдар²

Мерзімсіз депозиттердің танымалдылығы олардың икемділігімен түсіндіріледі. Өйткені одан кез келген уақытта төмендетілмейтін қалдыққа дейін ақша алуға болады және кез келген сомаға ақша салуға болады. Бұл депозиттер бойынша табыстылық инфляция деңгейінен жоғары.

Мерзімсіз депозиттерді депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы 19 банктің 16-сы қабылдайды. Осы сегментте мониторинг жүргізу кезінде сәуір айында бірнеше банк мөлшерлемелерді көтерді:

- ✓ 2 ірі банк (активтерінің мөлшері бойынша нарық үлесі 10%-дан жоғары) — 0,6 және 1,0 п.т.;
- ✓ 3 орташа банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі 3-тен 10%-ға дейін қоса санағанда) — 0,8 және 0,5 п.т. тиісінше;
- ✓ 1 кіші банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі қоса санағанда 3%-ға дейін) — 0,8 п.т.;

1-графика. Банктердің мерзімсіз депозиттер бойынша ұсынатын мөлшерлемелері (2025 ж. сәуір)

² мерзімдік талаптарға сәйкес келмейтін депозит - белгіленген мөлшерлеме бойынша депозит, талап еткенге дейінгі депозиттерді қоспағанда оны мерзімінен бұрын алу үшін айыппұл жеке тұлғалардың қайтадан тартылған депозиттері бойынша максималды сыйақы мөлшерлемесінің мөлшерін анықтау және бекіту әдістемесінде (Әдістеме) көзделген ең төменгі айыппұлдан төмен болады немесе мүлдем болмайды

Мерзімді депозиттер³

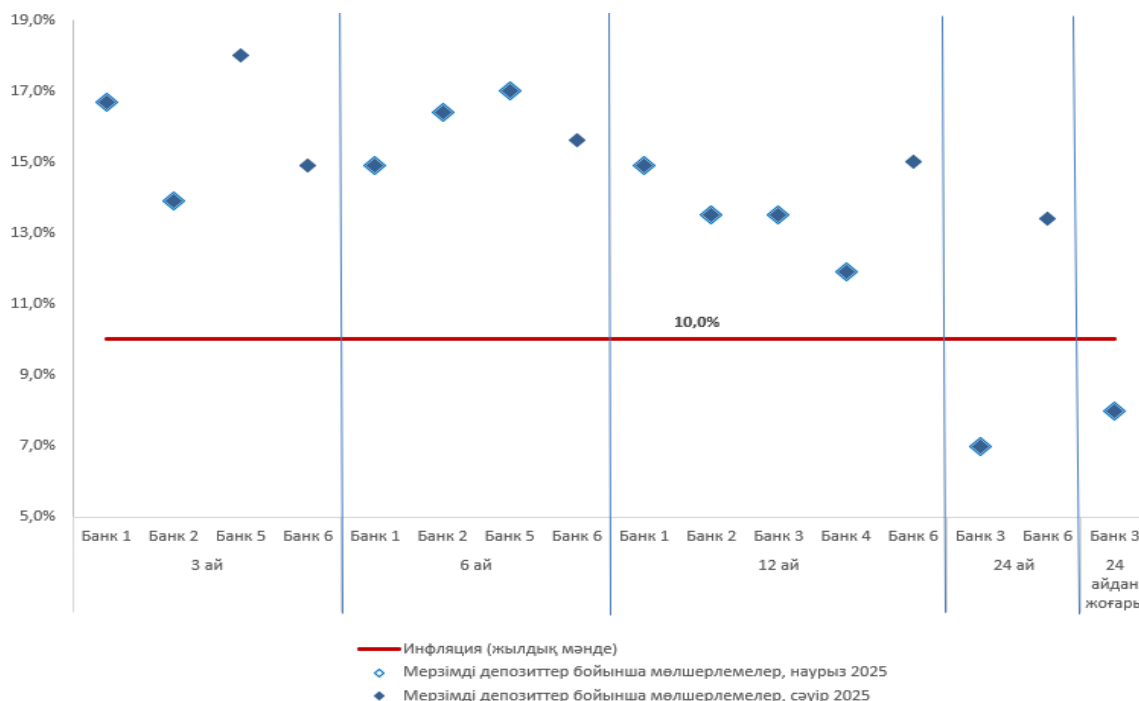
Мерзімді депозиттердің өзіне тән артықшылықтары бар: бұл талаптары өте икемді мерзімсіз депозиттер мен аса табысты жинақ депозиттердің арасынан орын алатын орташа нұсқа. Мерзімді депозиттер ақшалай қаражатты толық және ішінара алуға мүмкіндік береді, бірақ сыйақыны ішінара жоғалту шартымен. Алайда, егер сіз депозитте ақшаны салым мерзімі аяқталғанға дейін сақтасаңыз, онда көтеріңкі сыйақы мөлшерлемесі осы шектеулерді өтейді.

Сайттарда орналастырылған мәліметтерге сәйкес, қазіргі уақытта 6 банк мерзімді депозиттер ұсынады. Осылайша, нарық үлесі 10% - дан асатын бір ірі банктің желісінде сыйақы мөлшерлемесі 18,0% болатын жаңа мерзімге (3 ай) толықтырумен мерзімді салым пайда болды.

Осы сегменттің барлық қатысушыларында 12 айлық депозиттер бар, мөлшерлемелер диапазоны 11,9% - дан (ең төменгі) 15,0% - ға дейін (ең жоғары). Банктердің аз ғана бөлшегі мерзімді депозиттерді 3, 6, 24 айлық және одан жоғары мерзімге тартады, ал іріктеу ауқымы 24 ай мерзімінде ең аз 7% - дан 3 ай мерзімінде ең жоғары 18,0% - ға дейін.

Банк сайттарында толықтыру құқығынсыз мерзімді депозиттерді тарту туралы ақпарат жоқ.

2-графика. Толықтыру құқығы бар мерзімді салымдар бойынша банктер ұсынатын мөлшерлемелер (2025 ж. сәуір)

³ мерзімділік талабына сәйкес келетін депозит - шарттың талаптары бойынша Әдістемеде көзделген ең төменгі айыппұлдан кем емес мөлшерде мерзімінен бұрын алу үшін айыппұл салатын белгіленген сыйақы мөлшерлемесімен депозит.

Жинақ депозиттер

Банктер жинақ депозиттер бойынша едәуір жоғары сыйақы мөлшерлемесін ұсынады. Есесіне одан мерзімінен бұрын ақша алу және оған ақша салу талаптары қатал.

Жинақ депозиттер де толықтыруға болатын және толықтыруға болмайтын депозиттер болып, екі топқа бөлінеді. Төменде осы әрбір сегмент бойынша бір ай ішінде орын алған өзгерістер ұсынылған.

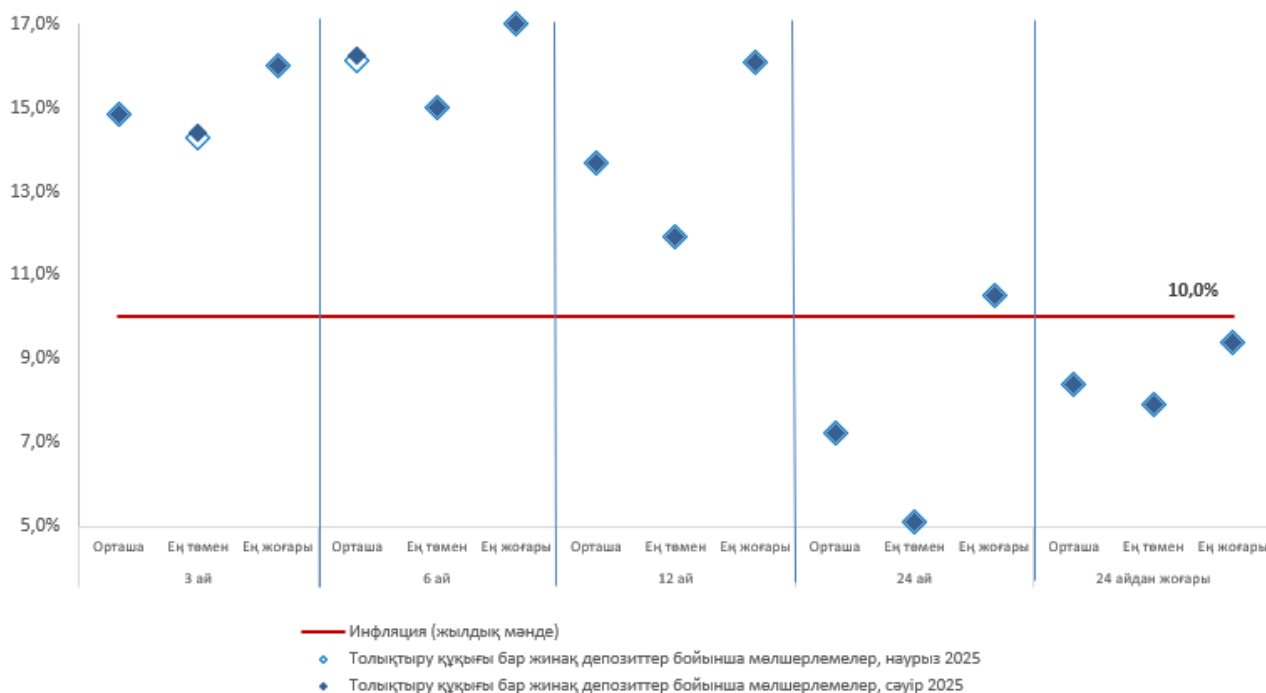
Толықтыру құқығы бар жинақ депозиттер

10 Банктің сайттарында толықтыру мүмкіндігі бар жинақ депозиттерін тарту туралы ақпарат бар. Ең жоғары мөлшерлеме 6 ай мерзімінде 17,0%, ең төменгі мөлшерлеме – 24 ай мерзімінде 5,1% құрайды.

2025 жылғы сәуірде толықтыру құқығымен жинақ депозиттері бойынша келесі банктер сыйақы мөлшерлемелерін көтерді:

- ✓ 1 кіші банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі қоса санағанда 3%-ға дейін) – 3 ай мерзімде 0,1 п.т.;
- ✓ 1 кіші банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі қоса санағанда 3%-ға дейін) – 6 ай мерзімде 1,0 п.т.

3-графика. Толықтыру құқығы бар жинақ салымдар бойынша банктер ұсынатын мөлшерлемелер (2025 ж. сәуір)

Толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттер

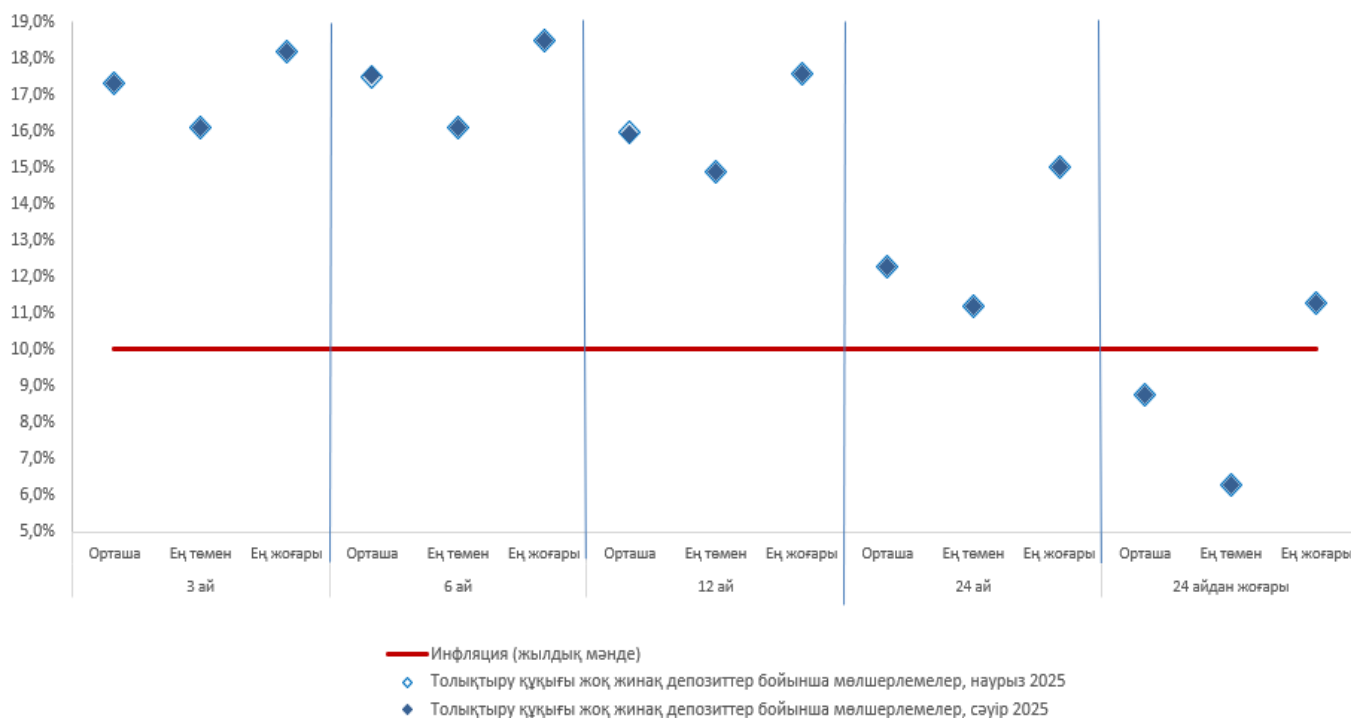
12 банк қаражатты толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттерге орналастыруды ұсынады.

2025 жылдың сәуірінде наурызбен салыстырғанда келесі өзгерістер болды:

- ✓ 1 орташа банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі 3-тен 10%-ға дейін қоса санағанда) – сыйақы мөлшерлемесін 6 ай мерзімде көтерді. 1,0 п.т.;
- ✓ 1 кіші банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі қоса санағанда 3%-ға дейін) – сыйақы мөлшерлемесін 6 ай мерзімде көтерді 0,5 п.т.;
- ✓ 1 кіші банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі қоса санағанда 3%-ға дейін) – сыйақы мөлшерлемесін 12 ай мерзімде төмендетті 0,6 п.т.

Толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттер сегментінде минималды мөлшерлеме 6,3%-ды (мерзімі 24 айдан жоғары) және максималды мөлшерлеме 18,5%-ды (мерзімі 6 ай) құрайды.

4-графика. Толықтыру құқығы жоқ жинақ салымдар бойынша банктер ұсынатын мөлшерлемелер (2025 ж. сәуір)

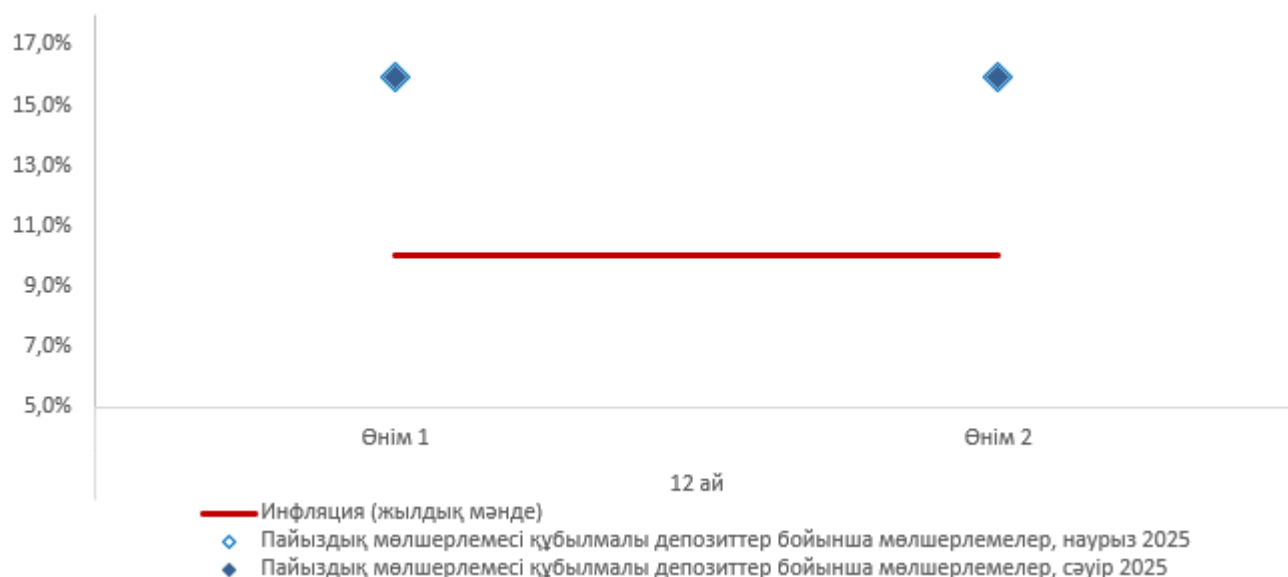
Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы депозиттер

Бір орташа банкте пайыздық сыйақы мөлшерлемесі құбылмалы болып келетін банктік өнім пайда болды. Бұл өнімдердің ерекшелігі сол, мұнда табыстылық деңгейі тиянақты белгіленбеген. Сәйкесінше ол салымның мерзімі барысында өзгеруі мүмкін.

Құбылмалы мөлшерлеме екі құрамдас бөліктен тұрады: базалық көрсеткіш пен пайыздық спредтің қосындысы ретінде айқындалады. Бұл ретте Ұлттық Банктің базалық мөлшерлемесі немесе инфляцияның ресми көрсеткіші базалық көрсеткіш ретінде қабылдануы мүмкін. Пайыздық спредтің шамасын банк клиентпен шарт жасасу барысында бекітеді және салым мерзімін ұзарту кезінен басқа жағдайларда өзгертілмейді. Өз кезегінде базалық көрсеткіштің нақты мәні (мысалы, базалық мөлшерлеменің, инфляцияның әсерінен) салымның мерзімі барысында өзгеруі мүмкін. Сәйкесінше мөлшерлемесі құбылмалы депозиттер үшін табыстылық деңгейі тұрақты емес – мысалы, егер салымның мерзімі барысында базалық көрсеткіштің мәні төмендейтін болса, онда сыйақы мөлшерлемесі де төмендеу жағына қарай өзгертін болады.

Банкте құбылмалы сыйақы мөлшерлемесі бар 2 өнім бар, олар 2025 жылдың сәуірінде 2025 жылдың наурызымен салыстырғанда өзгеріссіз қалды.

5-графика. Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы депозиттер салымдар бойынша банктер ұсынатын мөлшерлемелер (2025 ж. сәуір)

Тұжырымдар

Банктер сайттарына жүргізілген мониторинг негізінде депозиттер бойынша сыйақы мөлшерлемелері жоғары деңгейде екенін және 2025 жылғы сәуірде өсуді жалғастыруда екенін атап өтуге болады. ҚДКБҚ мұны Ұлттық банктің депозиттік нарыққа ақша-кредит саясатының жалғасып жатқан трансмиссиясымен байланыстырады. Сонымен қатар, ҚДКБҚ-ның аз капиталдандырылған банктер үшін мөлшерлемелер шегін директивті белгілеуден 2025 жылғы наурыздан бастап нарықтық реттеуге көшуі де банктердің осы санатының мөлшерлемелерін ақылға қонымды арттыруға ықпал етеді, реформа бойынша алғашқы тұжырымдар туралы мақаланы [мына жерден](#) оқуға болады.

Негізінен сыйақы мөлшерлемелерінің өсуі мерзімсіз депозиттер сегментінде орын алды: 6 банк депозиттер бойынша сыйақы мөлшерлемесін көтеру жағына қарай қайта қарады. 2025 жылғы сәуірдегі орташа мөлшерлеме 15,1% құрады (2025 жылғы наурыздағы 14,7% - бен салыстырғанда). 2025 жылғы сәуірде мерзімсіз депозиттер бойынша ең жоғары мөлшерлеме 15,7% деңгейінде сақталды.

Мерзімді депозиттер сегментінде 1 ірі банк өз желісін үш айлық мерзімі бар жаңа өніммен толықтырды және бұл депозит бойынша мөлшерлеме бүкіл сегмент бойынша ең жоғары болды (18%).

Жинақ депозиттері бойынша банктер әрқашан бәсекеге ең қабілетті сыйақы мөлшерлемелерді ұсынды, бірақ олар бойынша да 3 банк сыйақы мөлшерлемесін қысқа мерзімге (3, 6 ай) 0,1 п.п.-дан 1,0 п.п.-ға дейін көтерді, ал 12 ай мерзімде тек 1 банк, керісінше, сыйақы мөлшерлемесін 0,6 п.п.-ға төмендетті.

Қазақстандағы инфляция 2025 жылғы наурызда 10,0% құрады, нәтижесінде инфляцияның ағымдағы деңгейі мен нарықтағы ұсынылатын сыйақы мөлшерлемелерінің арақатынасы теңгелік салымдар бойынша нақты табыстылықты қамтамасыз етеді. Ал ҚДКБҚ кепілдігінің болуына байланысты депозиттер азаматтардың жинақтарын сақтау және ұлғайту үшін тартымды және қолжетімді қаржы құралы болып қала береді.

ҚДКБҚ кепілдік берілген өтем сомасы депозиттің түрі мен валютасына байланысты және мынаны құрайтынын хабарлайды:

- ✓ теңгелік жинақ салымдар (депозиттер) бойынша – **20 млн теңгеден;**
- ✓ теңгедегі өзге салымдар, шоттар, карточкалар бойынша – **10 млн теңгеден;**
- ✓ шетел валютасындағы шоттар, карточкалар ж/е салымдар бойынша – **5 млн теңгеден асырылмайды.**

Егер салымшының бір банкте әрқалай валютада әртүрлі бірнеше салымы бар болса, сол банк лицензиясынан айырылған жағдайда Қор әрбір салым бойынша белгіленген максималды кепілдік сомасын ескере отырып, салымшыға

жиынтық кепілді өтем төлейді. Бірақ оның мөлшері 20 млн теңгеден асырылмайды.